

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY (PPŠ) – ŠKOLNÍ ROK 2015/ 2016

Primární prevence rizikového chování dětí a mládeže

Preventivní program (dříve minimální preventivní program) – konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a emočně sociální rozvoj a komunikační dovednosti. Preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci nezletilých žáků školy. Preventivní program vychází z preventivní strategie školy, je zpracováván na jeden školní rok školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce, je vyhodnocován průběžně a na závěr školního roku je hodnocena kvalita a efektivita zvolených strategií primární prevence. Dané hodnocení je součástí výroční zprávy o činnosti školy. Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu náleží v souladu s vyhláškou č. 72/2005 Sb. ke standardním činnostem školního metodika prevence.

CÍLE PROGRAMU – výchova ke zdravému životnímu stylu:

a) dlouhodobé

- **vytvořit ve škole pozitivní klidnou atmosféru bez nadměrného tlaku, beze strachu a pocitu nejistot při udržení uvědomělé kázně**
- formovat postoje dětí ke společensky akceptovatelným hodnotám
- zvyšovat sociální kompetence žáků, rozvíjet sociální dovednosti, které napomáhají orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- **posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku**
- zapojit do systému prevence více třídní učitele (nejvíce znají zázemí žáků, komunikují s rodiči)

b) střednědobé – zlepšení vnitřního prostředí školy

- aktivizovat pedagogy k většímu využívání materiálů k SPJ (uloženy v kabinetu VP)
- zpracovat podrobně téma SPJ do vyučovacích předmětů (myslet na to při vytváření RVP) tak, aby děti uměly včas rozeznat nebezpečnost, znaly způsoby odmítnutí a věděly, kde hledat pomoc
- dovybavit učebnu pro prevenci
- více se zaměřit na seznámení s riziky kouření a alkoholu, kyberšikany
- zvýšit povědomí o způsobech přenosu HIV
- **v problémových třídách zmapovat vztahy a následně provést skrytý vrstevnický program**

c) krátkodobý program na školní rok

- 6. a 1. třídy – snaha o ucelení kolektivu
- 9. třídy – návštěva akce v Tachově „Kam na školu“
- 9. třídy – projekt v rámci OPVK „Podnikání pro život“ a projekt „Podpora technických dovedností žáků Plzeňského kraje“
- 8. třídy – projekt v rámci OPVK „Podnikání pro život“ a projekt „Podpora technických dovedností žáků Plzeňského kraje“

PROSTŘEDKY:

a) vnitřní

- nástěnka VP (odpovědi na dotazy ze schránky důvěry, osvěta, informace o akcích, ...), schránka důvěry
- zařazení témat SPJ, komunikace,... do vyučování
- nácvik odmítání, asertivní chování, ... - využít ŠvP, výletů,...
- využití metodických materiálů z kabinetu VP ve výuce, ŠvP, výletech,...
- spolupráce s družinou (tradice školy, volnočasové aktivity, výzdoba)
- rodičovská veřejnost (informovat o prevenci přes SRPŠ, internetové stránky školy požádat o pomoc – besedy, kontakty, finance)
- volnočasové aktivity pořádané školou

b) vnější

- účast v soutěžích a olympiádách
- filmová a divadelní představení
- besedy a přednášky, exkurze, ...

MĚŘENÍ EFEKTIVITY PROGRAMU:

- průběžné sledování atmosféry ve škole, chování a prospěchu
- vyhodnocení znalostí o SPJ (vyučující Rv a Ov)
- jednoduché ankety po akcích
- výsledky soutěží
- zadávání ankety (dotazníku) k zjištění výskytu SPJ a vztahů ve škole přibližně v intervalu tří let

OBSAH UČIVA:

1. stupeň:

Děti na prvním stupni mají většinou velmi dobrý vztah k třídnímu učiteli, uznávají jeho autoritu, napodobují ho. Proto již sama osobnost, příklad chování TU je prevencí. Ve výuce se žáci setkávají s nežádoucími jevy v prvouce, přírodovědě, českém jazyce (vyprávění, sloh, výchovy).

Během prvního stupně by žáci měli získat tyto kompetence a znalosti:

- umění komunikovat správně s vrstevníky i dospělými
- rodinu chápat jako zázemí a útočiště
- mít základní zdravotní návyky (výživa, hygiena, spánek, cvičení)
- správně organizovat svůj volný čas
- rozlišovat mezi léky a léčivými přípravky a návykovými látkami
- definovat drogu a její nebezpečí, včetně alkoholu a tabáku

➤ 1.-3. třída:

- osobní bezpečí
- základní zásady komunikace
- vztahy v dětském kolektivu
- základní hygienické návyky
- využití volného času
- rodina jako bezpečné místo
- lidské tělo
- zdraví a jeho ochrana
- zacházení s léky
- režim dne

- vztahy mezi lidmi
- chování v krizových situacích
- pojmy z oblasti drogové závislosti
- lidi kolem nás, multikulturní výchova
- ochrana proti obtěžování cizí osobou
- bezpečnost v silničním provozu

➤ **4. – 5. třída:**

- lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími
- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- využívání volného času
- pojmy drogová závislost a sexuální výchova
- vztahy v dětském kolektivu
- domov, rodina, důvěra, vztahy
- léčivé a návykové látky
- komunikace
- poznatky o negativních vlivech tabáku a alkoholu
- dospívání
- nebezpečí při komunikaci s cizí osobou

2. stupeň:

Práce na druhém stupni je velmi důležitá, ale i obtížná. Dospívající jsou již kritičtí k autoritám a o to více je důležitý postoj, který svým jednáním vyjadřují učitelé. Náročná je koordinace mezi předměty, tak aby žáci nebyli „drog přesyceni“, případně nedošlo k opačnému než žádanému efektu. Důležité je vzbudit přirozený zájem o problematiku a učení se dovednostem jako je diskuse, respektování názoru druhých, týmová spolupráce, asertivita,...

Nejvíce tematiky se objevuje v hodinách literatury, slohu, dějepisu (historie péče o zdraví, příčiny válek, holocaust...), přírodopisu, chemie, rodinné výchovy, občanské výchovy, zeměpisu (terorismus) a praktických činností (volba povolání).

Během druhého stupně by žáci měli prohloubit a získat tyto kompetence a znalosti:

- pojmenovat základní návykové látky, znát jejich účinky na organismus
- umět odmítnout, znát kontaktní místa pro problematiku závislostí, rozpoznat propagaci návykových látek
- orientovat se v problematice sexuální výchovy, znát kontaktní místa
- znát základní právní normy
- zaujímat zdravé životní postoje, tolerovat odlišnosti
- zvládat základní sociální dovednosti včetně komplikací ve vztazích k druhým lidem, včetně blízkých
- pochopit osobní a společenskou zodpovědnost
- kriticky myslet a správně se rozhodovat

➤ **6. třída:**

- vhodná náplň volného času, zdravý životní styl
- ochrana zdraví
- rodina a její funkce pro zdravý rozvoj jedince
- osobní bezpečí, způsob chování v krizových situacích
- rizika zneužívání návykových látek
- způsoby odmítání návykových látek
- centra odborné pomoci

➤ **7. třída:**

- komunikace mezi lidmi, mezilidské vztahy
- péče o zdraví, život s handicapem
- sexuální výchova, vztahy mezi dívkami a chlapci
- osobní bezpečí, šikana, sexuální násilí
- drogy a jejich dělení, účinky, prevence

➤ **8. třída:**

- fyziologie, působení drog na oběhový, nervový a dechový systém
- tělesné, duševní a sociální proměny u závislého
- rozvoj sebepoznání a sebepojetí
- řešení problémů, chování v krizových situacích, konflikty
- agresivita, šikana, různé formy násilí
- drogová závislost, kontaktní centra

➤ **9. třída:**

- sebevědomí, sebepojetí, rozvoj osobnosti
- zdravé sexuální chování
- volba životního partnera
- sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
- komunikace
- právní odpovědnost, trestní normy

PPŠ VYCHÁZÍ Z TĚCHTO ZÁKLADNÍCH DOKUMENTŮ:

- Protidrogová strategie EU
- Národní strategie protidrogové politiky
- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT
- Školský zákon
- Vyhlášky MŠMT:
 - Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (2005)
- Metodické pokyny:
 - Metodický pokyn k omlouvání žáků a záškoláctví
 - Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
 - Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních
 - Metodický pokyn k prevenci a řešení šikanování u žáků škol a školských zařízení

ČASOVÝ ROZPIS NA ŠKOLNÍ ROK 2015/2016:

Září:

- zapracování prevence do tematických plánů předmětů (resp. RVP)
- nábor do kroužků
- stanovení konzultačních hodin
- preventivní programy ŽBZ
- Soubor akcí „Sportem proti drogám“
- projektový den Naše Město
- Běh zámeckým parkem (1. stupeň)

- Přespolní běh družstev v Tachově (2. stupeň)

Říjen:

- rozvinout spolupráci s družinou
- besedy, pohovory s žáky
- „Vstupy do hodin“ 7. třídy – projekt spolupráce se SVP Domažlice
- Projekt „Šikana“ – vede Policie Tachov – 2 dny – žáci 6., 7., 9. tříd
- Společenské hry – Pišqworky – 8., 9. třídy
- Zábavné odpoledne pro děti, ukázka HZS
- Divadelní představení (1. Stupeň) – kino Bor
- Besedy v městské knihovně – 1. a 2. stupeň
- Dopravní hřiště – 3., 4., 5. třídy
- Hudebně vzdělávací pořady – 5. – 9. třídy
- Běh zámeckým parkem (1. a 2. stupeň + veřejnost)
- Planetárium Plzeň – 5. třídy
- Halloween – spaní ve škole, hry, kultura, sport, povídání si o škodlivých vlivech – I. stupeň
- Minifotbal – okresní přebor Tachov

Listopad:

- podrobné informace rodičům k volbě povolání
- Muzikál, pohádka – představení pro 1. stupeň, kino Bor
- Regionální hospodářská komora Plzeňského kraje – ukázkové dny technických oborů na SŠ a SOU Plzeňského kraje (8. A 9. třídy)
- Spolupráce s partnerským městem Pleystein
- Projekt „Kam na školu, kam do učení ...“ – 9. třídy
- ZOO – 5. třídy
- Přimdský delfín – plavecké závody jednotlivců
- Výchovně vzdělávací koncert – 1. – 4. třídy
- Basketbalový přebor školy – 6. – 9. třídy
- MFF Juniorfest – všichni žáci, Horšovský Týn, Plzeň a Dobruška
- ucelení společenského chování

Prosinec:

- Vánoční besídka
- Vánoční zpívání u stromečku – 1. stupeň
- Vánoční prodej výrobků žáků ZŠ Bor
- Mikulášská laťka – skok vysoký (+ Vánoční laťka Tachov)
- Vánoční šplhání – I. stupeň
- Plavecké závody Přimda
- Mikuláš – 9. třída pro žáky nižších ročníků
- Přebor ve futsalu ZŠ Bor (+ ZŠ Stráž)
- Minifotbal – okresní kolo

Leden – únor:

- přihlášky na SŠ
- Olympiády a soutěže (ZŠ Bor, okres, DDM)
- Přehazovaná – okresní přebor (1. stupeň)
- Přebor ve šplhu II. stupeň

- Spolupráce s partnerským městem Pleystein

Březen – duben:

- první kolo přijímacího řízení, popřípadě odvolávací řízení na SŠ
- zápisové lístky – informace pro rodiče i žáky
- Olympiády a soutěže (ZŠ Bor, okres, DDM)
- Okresní kolo v recitaci
- Přimdský delfín – plavecké závody, štafety
- Okresní kolo v basketbalu – 2. stupeň
- Vybíjená Tachov - 1. stupeň
- Minifotbal – okresní kolo
- Dopravní soutěž mladých cyklistů – Černošín
- Skáčeme přes švihadlo – přebor 1. stupně

Květen:

- druhé kolo přijímacího řízení, zhodnocení úspěšnosti
- Pohár rozhlasu – atletický přebor
- McDonald's Cup – minifotbal I. stupeň Stráž
- Sportovní akce, soutěže
- Představení pro seniory DD Kurojedy (žáci 1. stupně)
- Školní výlety
- Přimdský delfín – plavecké závody družstev
- Soutěž hlídek mladých zdravotníků Tachov
- Besedy v městské knihovně – 1. a 2. stupeň
- Čtenářská soutěž Planá
- Spolupráce s partnerským městem Pleystein

Červen:

- zhodnocení práce
- školní výlety
- příprava plánu na další rok
- Atletický čtyřboj II. stupeň
- Atletický čtyřboj I. stupeň
- Výtvarná soutěž
- Vyhlášení nejlepšího sportovce školy
- Atletický čtyřboj 3. tříd
- Atletická všestrannost I. stupně Planá
- Sportovní den školy
- Školní akademie – hudebně dramatická

Další aktivity:

- účast v soutěžích, divadelní a filmová představení, atd. podle aktuálních nabídek

Datum: 9. 9. 2015

Vypracoval: Mgr. Dušan Hověžák